

Bir işi (kılışı), oluşu ya da durumu anlatan sözcüklere **fiil** denir.

Anlamlarına Göre Fiiller: Fiiller; anlam özelliklerine göre iş, oluş ve durum fiilleri olmak üzere üçe ayrılır:

- Öznenin kendi isteğiyle yaptığı bir işi ve bu işten etkilenen varlıkları gösteren fiillere “iş (kılış) fiilleri” denir. İş fiillerinin başına “onu” sözcüğünü getirdiğimizde fiil anlamlı olur.
- Öznenin kendi isteğiyle yaptığı bir işin olduğu ancak bu işten etkilenen bir varlığın olmadığı fiiller “durum fiilleri” olarak adlandırılır.
- Öznenin iradesi dışında kendiliğinden gerçekleşen fiillere “oluş fiilleri” adı verilir.

Çekimli Fiiller: Kip ve kişi eki alan fiillerdir.

Haber kipleri beş tanedir ve fiile zaman anlamı katar. Bunlar:

- **Görülen Geçmiş Zaman:** -dı/-di/-tı/-ti/-du/-dü/-tu/-tü
- **Duyulan Geçmiş Zaman:** -mış/-miş/-muş/-müş
- **Şimdiki Zaman:** -yor
- **Gelecek Zaman:** -ecek/-acak
- **Geniş Zaman:** -r, -ar/-er/-ır/-ir/-ur/-ür, -mez/-maz

Dilek kipleri dört tanedir. Dilek kipleri cümleye gereklilik, şart, istek ve emir anlamı katar. Bunlar:

- **Gereklilik Kipi:** -meli/-malı
- **Şart Kipi:** -se/-sa
- **İstek Kipi:** -e/-a
- **Emir Kipi:** Emir kipinin eki yoktur. Emir kipinin 1. tekil ve 1. çoğul kişi çekimi yoktur.

Aşağıdaki fiillerin kip ve kişilerini örnekteki gibi bulunuz.

Fiiller	Kip	Kişi
Oynamazlar	Geniş Zaman	3. Çoğul
Aşılacak
Geliştirmişsiniz
Belirtsinler
Söylemelisin
Geçtik
Kaybediyorlar
Alırım
İnanalım

1, 2 ve 3. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

UNUTULMUŞ SÖZ

Zengin bir dostum var. Geçenlerde evinden çıkmış, arabasına bineceği sırada bir adam korumasını ve şoförünü atlatıp yanına yaklaşmış:

— Beyefendi! Bana bir buzdolabı vadetmişsiniz. Sözünüzü yerine getirin, lütfen!

Dostum, adamı ilk kez gördüğünden emin bir şekilde itiraz etmiş:

— Hiç hatırlamıyorum!

— Hatırlamamanız doğaldır, beyefendi. Sizin gibi varlıklı ve vaatleri bol biri elbette hatırlayamaz ama ben fakirin biriyim, azıcık bir şey de olsa unutmam!

Dostum, adamın evine bir buzdolabı göndermiş. Beni ikna etti, diyordu.

1. Zengin kişi, fakir adamın söyledikleri için nasıl bir tepki vermiştir? (10 Puan)

2. Fakir adam, zengin kişiden ne istemektedir? (10 Puan)

3. Bu bilgilerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız. (2x5=10 Puan)

☐	Metnin türü anıdır.
☐	Metinde anlatılanlar gerçekçi değildir.
☐	Bu bir düşünce yazısıdır.
☐	Metinde 1. kişi ağızından anlatım yapılmıştır.
☐	Metinde öyküleyici anlatım tekniği kullanılmıştır.

4. Aşağıdaki cümlelerden öznel olanların başına “Ö”, nesnel olanların başına “N” yazınız. (10 Puan)

(.....) Misafirler için şık bir masa hazırlamış.

(.....) Ömer Seyfettin, 35 yaşında vefat etmiş.

(.....) Bu sıkıcı şehirde tek eğlencesi köpeğiyle vakit geçirmektir.

(.....) Önünde duran yeşil kitabın 36. sayfasını açtı.

(.....) Çocuk, oyun oynarken dağıttığı oyuncaklarını topluyordu sessizce.

5. Aşağıdaki tablodaki fiillerin anlam özelliklerini işaretleyiniz. (10 Puan)

Fiil	İş	Durum	Oluş	Fiil	İş	Durum	Oluş
Atmak	Öğrenmek
Çıkmak	Solmak
Uzanmak	Gitmek
Paslanmak	Büyüme
Sormak	Çizmek

6. Aşağıda verilen fiilleri istenilen kip ve kişi eklerini getirerek çekimleyiniz. (20 Puan)

Fiil	Kip Eki	Kişi Eki	Çekimli Fiil
Gelmek	Görülen Geçmiş Zaman	1. Tekil Kişi
Yapmak	Şimdiki Zaman	2. Tekil Kişi
Sormak	Gelecek Zaman	3. Tekil Kişi
Bakmak	Geniş Zaman	1. Çoğul Kişi
Yazmak	Duyulan Geçmiş Zaman	2. Çoğul Kişi

7. Aşağıdaki cümleleri inceleyip sebep-sonuç cümlesi olanların başına “S”, amaç-sonuç cümlesi olanların başına “A”, koşul-sonuç cümlesi olanların başına “K” yazınız. (10 Puan)

- (.....) Mustafa'nın babası birden fenalaşınca hastaneye kaldırmışlar.
 (.....) Yeni çıkan dergilerin sayfalarını karıştırmak için kitapçıya girdim.
 (.....) Tabağını bitirince sofradan kalkabilirsin.
 (.....) Öğrencilere faydam olsun diye hazırladım bu çalışmayı.
 (.....) Hava karardığı için ortalığı net göremiyordu.

8. Aşağıda verilen deyimleri anlamlarıyla eşleştiriniz. (10 Puan)

a	Ortadan kaldırmak	
b	Göz boyamak	
c	Gönül almak	
d	Çekip gitmek	
e	Ortaya çıkmak	

....	Bırakıp gitmek
....	Yokken var olmak
....	Yok etmek
....	Kandırmak
....	Sevindirmek

9. • Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasında virgül kullanılır.
 • Tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için eğik çizgi kullanılır.
 • Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu işlevlerinin dışında kullanılmış bir noktalama işareti vardır? (5 Puan)

- A) Bizim bu topraklarda “patates” en çok yetiştirilen üründür.
 B) Ebrar, Şüheda ve Neslihan İstanbul'a geldi.
 C) Bana bakarak “Yarın okulda görüşürüz.” dedi.
 D) Yolu gözlenen bebek 18/02/2021 tarihinde dünyaya geldi.

10. I. Kendimi bildim bileli Beşiktaş'ı tutuyorum.

II. Geceden yağmaya başlayan kar tuttu.

III. Kucağında tuttuğu çantasını ağacın dibine bıraktı.

IV. Televizyonun kumandasını sıkıca tutuyordu.

“Tutmak” sözcüğü numaralanmış cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır? (5 Puan)

A) 1

B) 2

C) 3

D) 4

1. I. İsteddiği alınmayan kardeşim köpürdü.
 II. Masanın üstündeki ağır koliyi kaldırıp balkona koydu.
 III. Haber kipleri, fiillere gelerek onlara zaman anlamı katar.
 IV. Komşumuzun yeni aldığı koltuk takımına bayıldım.

Numaralanmış cümlelerde geçen altı çizili sözcüklerin kullanıldığı anlamlar aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I.	II.	III.	IV.
A)	Mecaz	Gerçek	Terim	Terim
B)	Mecaz	Gerçek	Terim	Mecaz
C)	Gerçek	Mecaz	Gerçek	Terim
D)	Mecaz	Mecaz	Terim	Mecaz

2. Fiiller; anlam özelliklerine göre iş, durum ve oluş fiilleri olarak üçe ayrılır.

Buna göre,

Annemle dayım aynı koltukta oturuyor. Annem gözüyle dedemin odasını gösteriyordu bana. Çaresiz gözünün içine bakıyorum. O koltuğun yaylarının arasına sıkışısam da yıllarca kalkamasam.

metnindeki numaralanmış fiillerden hangisi anlamına göre diğerlerinden farklıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

3. Aşağıdaki dizelerde geçen fiiller, aldıkları kiplere göre numaralanmıştır.

Yeşil pencereden bir gül at bana.

Işıklarla dolsun kalbimin içi.

Geldim işte mevsim gibi kapına.

Gözlerimde bulutla bakıyorum sana.

Buna göre aşağıdaki gruplandırmalardan hangisi doğrudur?

	Haber Kipleri	Dilek Kipleri
A)	I ve II.	III ve IV.
B)	I ve III.	II ve IV.
C)	I ve IV.	II ve III.
D)	III ve IV.	I ve II.

4. Örtülü Anlam: Cümlede asıl söylenmek istenen yargının dışında kalan, cümlenin genel anlamından çıkarılabilecek anlamlardır.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde örtülü anlam vardır?

- A) Bugün yine aynı evin önündeyiz, ortalık ana baba günü gibi.
B) Anneannem, elinde kâselerle dolu bir tepsiyle mutfaktan çıktı.
C) Bilgisayarın başında yavaş yavaş uyuklamaya başladım.
D) Bu yaz tatilinde memlekete gidip dedemi görmek istiyorum.

5. (I) 66 milyon yıl önce çapı 10-80 kilometre arasında olduğu tahmin edilen bir asteroit yeryüzüne çarptı. (II) Çarpışma sonucu bugün Meksika'daki Yucatan Yarımadası'nda bulunan Chicxulub Krateri oluştu. (III) İlk oluştuğunda çapı 180 kilometre olduğu tahmin edilen kraterin günümüzde büyük kısmı suyun altında. (IV) Uçabilen dinazorların dışındaki tüm dinozor türlerinin bu çarpışmadan dolayı yok olduğu düşünülüyor.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde yargı gerekçesiyle birlikte verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6. • Öznel Anlatım: Duygu, düşünce, yorumlarımızı kattığımız cümlelerdir.
• Nesnel Anlatım: Herkes için aynı anlamı taşıyan, kanıtlanabilir cümlelerdir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesnel anlatıma başvurulmuştur?

- A) Uçmak, insanlara her zaman büyük keyif verir.
B) Vücudumuzu zinde tutmanın en iyi yolu diyet yapmaktır.
C) Geçmiş 11.500 yıl önceye dayanan Göbeklitepe, dönemin yaşam şekilleri ve inançları hakkında önemli bilgiler sağlıyor.
D) Ülkemiz toprakları geçmiş binlerce yıl öncesine dayanan çok sayıda uygarlığa ev sahipliği yaptı.

7. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Doktor Ali Bey sabahleyin hastaneye geldi.
B) En sevdiğim içecek Niğde Gazozu'dur.
C) Dünya'nın ısı ve ışık kaynağı Güneş'tir.
D) 1 Mart Pazartesi günü okullar açılıyor.

8. ()Bu sabah uandıktan sonra neler yaptınız() () şeklinde bir soru sorduğumuzda yaktan kalktığınızı() yüzünüzü yıkadığınızı() kıyafetlerinizi değiştirdiğinizi ve kahvaltı yapıp evden çıktığınızı söylerdiniz()

Bu metinde yay ayrıçla gösterilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalamaya işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (") (?) (") (,) (,) (.)
B) (") (?) (") (,) (;) (.)
C) (-) (?) (-) (,) (,) (.)
D) (") (.) (") (,) (,) (.)

9. **Aşağıdaki cümlelerde geçen fiillerden hangisi zaman anlamı taşımamaktadır?**

- A) Yolun kenarına oturup geçen arabaları seyrediyor.
B) Karşı komşumuz Meryem teyze hastalanmış.
C) Sokaktaki başıboş köpekler, her gece havlar.
D) Başarılı olmak için planlı çalışmalısın.

10. **Aşağıdaki atasözlerinden hangisi anlamca diğerlerinden farklıdır?**

- A) Yalnız taş, duvar olmaz.
B) Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
C) Emek olmadan yemek olmaz.
D) Birlikten kuvvet doğar.

(Her soru 10 puan değerindedir.)

1. DÖNEM 1. YAZILIYA HAZIRLIK ÇALIŞMASI CEVAP ANAHTARI

KASIM TATİLİNE KADAR OLAN KONULARI KAPSAR

TÜRKÇE

ETKİNLİK

aşılacak (gelecek zaman, 3. tekil şahıs)
geliştirmişsiniz (öğrenilen geçmiş zaman, 3. çoğul şahıs)
belirtsinler (emir kipi, 3. çoğul şahıs)
söylemelisin (gereklilik kipi, 2. tekil şahıs)
geçtik (görülen geçmiş zaman, 1. çoğul şahıs)
kaybediyorlar (şimdiki zaman, 3. çoğul şahıs)
alırım (geniş zaman, 1. tekil şahıs)
inanalım (istek kipi, 1. çoğul şahıs)

KLASİK YAZILI

1. Hatırlamamak
2. Sözü yerine getirmek
3. D-Y-Y-D-D
4. Ö-N-Ö-N-N
5. atmak (iş), çıkmak (durum), uzanmak (durum), paslanmak (oluş), sormak (iş), öğrenmek (iş), solmak (oluş), gitmek (durum), büyümek (oluş), çizmek (iş)
6. geldim, yapıyorsun, soracak, bakarız, yazmışsınız
7. S-A-K-A-S
8. ortadan kaldırmak (yok etmek) göz boyamak (kandırmak) gönül almak (sevindirmek) çekip gitmek (bırakıp gitmek) ortaya çıkmak (yokken var olmak)
9. A
10. C

TEST YAZILISI

1. B	2. B	3. D	4. A	5. D
6. D	7. B	8. A	9. D	10. C

Hazırlayanlar

Köksal Karataş
Yunus Turgut
Mithat Gül
Şuayip Hatip

LGS'DE İHTİYACIN OLABİLECEK
HER ŞEY BU KAYNAKLARDA...

